

Euripides' Elektra

Euripides' tragedie 'Elektra' blev opført i midten af 410'erne f.Kr. på Dionysos-festivalen i Athen som en del af den traditionelle tragediekonkurrence, i hvilken tre tragediedigtere hver opførte en tragedie-trilogi og ét satyrspil - dvs. 12 skuespil i alt over tre dage. Ligesom stort set alle andre tragediedigtere hentede Euripides stoffet til Elektra i den græske mytologiske fortælling om kongefamilien fra bystaten Argos og borgen Mykene på Den Peloponnesiske Halvø i det sydlige Grækenland. Myten om Elektra og hendes slægt har således været kendt for publikum, og som en følge heraf kan der af og til forekomme nogle temmelig indforståede referencer til den øvrige græske mytologi stykket. Derfor kommer her en kort opsummering af den mykenske kongeslægts historie.

Forhistorien - Den mykenske sagnkreds

Tantalos

Slægtens historie begynder med menneskekongen Tantalos. Han var søn af Zeus og gudinden Plouto. Med sin kone havde han bl.a. sønnen Pelops. Tantalos besluttede at sætte gudernes alvidenhed på prøve, så han slagtede Pelops, tilberedte ham, og serverede ham for guderne. Guderne anede imidlertid uråd og Tantalos' forbrydelse blev opdaget. Som straf blev han dømt til for evigt at sulte og tørste i Underverdenen.

Pelops

Pelops kom som konge til byen Elis, hvor han ønskede at ægte byens konge, Oinómaos', datter Hippodameia. Kongen ønskede imidlertid ikke at give sin datter bort, så han udfordrede Pelops til et hestevognsvæddeløb, hvor taberen skulle miste livet. Pelops vandt løbet ved at bestikke Mýtilos, der var Oinómaos vognstyrer, til at løsne stridsvognens aksler, så vognen gik i stykket under Oinómaos, mens de kørte om kap. Med sine sidste ord forbandede Oinómaos Pelops og hans efterkommere. Pelops fik Hippodameia og lagde bystaten Elis til sit kongerige. Samtidig blev væddeløbet regnet for indstiftelsen af De Olympiske Lege, der herefter hvert fjerde år blev afholdt i Elis.

Atréus og Thyéstes

Pelops' to sønner Atréus og Thyéstes kæmpede med hinanden om kongemagten efter deres faders død. Som tegn på deres velvilje sendte guderne et lam med gylden uld til Atréus. Thyéstes overtalte dog Atréus' kone Aerope, der var hans elskerinde i hemmelighed, til at give sig lammet. Til sidst måtte Zeus, gudernes konge, intervenere ved at ændre Solens bane. Atréus blev konge og tog nu hævn over Thyéstes; han slog dennes sønner ihjel, tilberedte dem, og lokkede Thyéstes til at spise dem under dække af at ville forsones sig med ham. Thyéstes blev rasende, da han opdagede bedrageriet og svor hævn. Oraklet i Delfi fortalte ham, at han kun kunne opnå hævn gennem en søn, han kunne få med sin egen datter Pelopía - Thyéstes gjorde som Oraklet sagde, og Aigísthos blev født.

Agamemnon

Agamemnon blev konge i Mykene efter Atréus. Hans bror Menelaos blev konge i Sparta lidt længere sydpå. Brødrene ægtede søstrene Helene og Klyteimnestra. Agamemnon anførte den græske hær i den trojanske krig efter at Helene var blevet røvet af prins Paris (se myten om Paris' dom). Den græske flåde skulle mødes i Aulis, og mens den lå for anker her, kom Agamemnon på en jagt til at skyde én af Artemis' hellige hjorte. Som straf lod Artemis vinden lægge sig, så flåden ikke kunne sejle. Artemis kunne kun formildes ved at Agamemnon ofrede sin egen datter, Ifigenia, til guderne. Det gjorde han, til Klyteimnestras store fortvivlelse. Mens Agamemnon var væk, forførte Aigisthos, Thyéstes' søn, Klyteimnestra og blev hendes elsker. Efter at have styrtet Troja tog Agamemnon den trojanske prinsesse Cassandra med sig hjem som sin slavinde. Dette gjorde Klyteimnestra så vred at hun sammen med Aigisthos myrdede Agamemnon med en økse samme dag som han kom hjem.

Tragediens struktur

'Elektra' er ligesom andre tragedier fra antikken inddelt i en vækslen mellem talepartier, *epeisódion*, og korsange, *stásimon*. Tragedien indledes med et taleparti kaldet *prólogos* og en korsang kaldet *párodos*. Den afsluttes med et taleparti kaldet *éxodos*. Strukturen i 'Elektra' er angivet herunder med versnumre.

Prólogos	vv. 1-166
Párodos	vv. 167-212
1. epeisódion	vv. 213-431
1. stásimon	vv. 432-485
2. epeisódion	vv. 486-698
2. stásimon	vv. 699-746
3. epeisódion	vv. 747-858
3. stásimon	vv. 859-879
4. epeisódion	vv. 880-1146
4. stásimon (kommos)	vv. 1147-1237
Exodos	vv. 1238-1359